

СЕМИНАР-ПРАКТИКУМ

Тақырыбы: «Ұлттық құндылықтарды ойын арқылы тәрбиелеу»

Өткізу айы: 10 қыркүйек 2026 жыл

Қатысушылар: барлық педагогтер

Жауапты: әдіскер

Өткізу формасы: семинар-практикум

Мақсаты

Мектеп жасына дейінгі балаларға ұлттық құндылықтарды ойын арқылы меңгертудің тиімді жолдарын көрсету, ұлттық ойындарды тәрбие-білім беру процесіне кіріктіру бойынша педагогтердің әдістемелік құзыреттілігін арттыру.

Міндеттері

- ұлттық құндылықтардың мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудағы маңызын түсіндіру;
- ұлттық ойындардың тәрбиелік және дамытушылық мүмкіндіктерін көрсету;
- жас ерекшелігіне сәйкес ұлттық ойындарды іріктеу жолдарын анықтау;
- ойын арқылы балалардың тілін, ойлауын, қимыл-қозғалысын және қарым-қатынас дағдыларын дамыту;
- педагогтердің тәжірибе алмасуына жағдай жасау.

БАЯНДАМА

«Ұлттық құндылықтарды ойын арқылы тәрбиелеу»

Мектеп жасына дейінгі кезең – баланың қоршаған ортаны танып, алғашқы әлеуметтік тәжірибесін қалыптастыратын маңызды кезең. Осы уақытта бала ұлттық мәдениетпен, салт-дәстүрмен, халықтың тұрмыс-тіршілігімен таныса бастайды.

Ұлттық құндылықтарды балаға түсіндірудің ең тиімді жолдарының бірі – **ойын әрекеті**. Себебі ойын – мектеп жасына дейінгі баланың негізгі әрекеті. Бала ойын барысында тыңдайды, сөйлеседі, салыстырады, қимылдайды, өзара қарым-қатынас жасайды және белгілі бір ережені сақтауға үйренеді.

Ұлттық ойындар баланың бойында:

- үлкенді сыйлау;
- достық;
- өзара көмек;
- ұйымшылдық;
- жауапкершілік;
- еңбекке құрмет;
- отансүйгіштік;
- ұлттық мәдениетке қызығушылық

сияқты құндылықтарды қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Ұлттық ойындарды ұйымдастырғанда педагог ойынның тек көңіл көтеру құралы емес, тәрбиелік және білімдік мақсатқа бағытталған әдіс екенін ескеруі қажет.

Мысалы, «**Асық ату**» ойыны арқылы балалар дәлдікке, ептілікке, кезек сақтауға және ойын ережесін орындауға үйренеді.

«**Арқан тарту**» ойыны балаларды бірлесіп әрекет етуге, топпен жұмыс жасауға және өзара қолдауға тәрбиелейді.

«**Тақия тастамақ**» ойыны балалардың зейінін, шапшандығын және қарым-қатынас дағдыларын дамытады.

«**Бес тас**» ойыны ұсақ моториканы, дәлдікті және зейінді дамытуға мүмкіндік береді.

«**Ақсерек – көксерек**» сияқты қимылды ойындар балалардың қозғалыс белсенділігін арттырып, топпен әрекет етуге үйретеді.

Сонымен қатар ұлттық ойындарды тек дене шынықтыру кезінде ғана емес, тіл дамыту, танымдық іс-әрекет, шығармашылық жұмыс және серуен барысында да пайдалануға болады.

Мысалы, тіл дамыту барысында ұлттық ойын атауларын, ұлттық бұйымдардың атауын қолдануға болады. Танымдық іс-әрекетте асықтарды санау, түсі мен көлемін ажырату, салыстыру тапсырмаларын ұйымдастыруға болады.

Балалардың жас ерекшелігін де ескеру қажет.

Кіші топта қарапайым қимылды және еліктеу ойындары ұсынылады.

Ортаңғы топта қарапайым ережесі бар ұлттық ойындар ұйымдастырылады.

Ересек топта балалар ойын ережесін өздері түсіндіріп, рөлдерді бөліп ойнай алады.

Мектепалды топта ұлттық ойындардың мазмұнын кеңейтіп, балаларға ойын ұйымдастыруға және өзара келісуге мүмкіндік беріледі.

Қорытындылай келе, ұлттық ойындарды тәрбие процесіне жүйелі енгізу – баланың ұлттық мәдениетке қызығушылығын арттырудың, әлеуметтік дағдыларын қалыптастырудың және ұлттық құндылықтарды күнделікті әрекет арқылы меңгерудің тиімді жолы.

ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМА №1

«Ұлттық ойынды заманауи оқу әрекетіне кіріктіру»

Педагогтер 3 топқа бөлінеді. Өр топқа бір ұлттық ойын беріледі: **1-топ:** «Асық ату»
2-топ: «Тақия тастамақ» **3-топ:** «Арқан тарту» Өр топ төмендегі кестені толтырады:

Көрсеткіш	Мазмұны
Ойын атауы	
Жас тобы	
Мақсаты	
Қалыптастыратын құндылық	
Қажетті құралдар	
Ойын ережесі	
Баланың қандай дағдысы дамиды?	
Қандай ұйымдастырылған іс-әрекетке кіріктіруге болады?	

Өр топ өз жұмысын таныстырады.

3. ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМА №2

«Бір ойын – бірнеше мүмкіндік» Педагогтерге бір ұлттық ойын ұсынылады. Міндет: сол ойынды үш түрлі бағытта қолдану жолын әзірлеу. **Мысалы:** «Асық ату» **Танымдық бағыт:** Асықтарды санау, түстерін ажырату, көп-аз ұғымдарын бекіту. **Тілдік бағыт:** «Асық», «сақа», «алшы», «тәйке» сөздерімен таныстыру, сөйлем құрату. **Қимыл-қозғалыс бағыты:** Нысанаға дәл тигізу, кезек сақтау, ойын ережесін орындау.

4. ПРАКТИКАЛЫҚ ТАПСЫРМА №3

«Ұлттық құндылықты тап» Педагогтерге ұлттық ойындар мен құндылықтар жазылған карточкалар беріледі. **Ұлттық ойындар:** Асық ату; Бес тас; Тақия тастамақ; Арқан тарту; Ақсерек – көксерек.

Құндылықтар:

- достық;
- ұйымшылдық;
- шапшаңдық;
- жауапкершілік;
- өзара көмек;
- құрмет;
- ептілік.

Педагогтер ойындарды сәйкес құндылықтармен байланыстырады және өз таңдауын түсіндіреді.

5. ШЕБЕРЛІК САҒАТЫ

«Ұлттық ойындарды топта қолдану» Педагогтер өз тәжірибесінде қолдануға болатын үш ойынның қысқаша үлгісін әзірлейді.

«Асық түстерін тап» **Мақсаты:** түстерді ажырату, санау дағдыларын дамыту. **Барысы:** балаларға түрлі түсті асықтар ұсынылады. Педагог белгілі бір түсті атайды. Балалар сол түстегі асықтарды тауып, санайды.

«Тақия тастамақ» **Мақсаты:** зейінді, шапшаңдықты және өзара қарым-қатынасты дамыту. **Барысы:** балалар шеңбер жасап отырады. Бір бала қолындағы тақияны білдіртпей бір баланың артына қояды. Ойын ережесіне сәйкес балалар әрекет етеді.

«Асықпен сана» **Мақсаты:** қарапайым математикалық түсініктерді бекіту. **Барысы:** педагог балаларға бірнеше асық береді. Балалар асықтарды санайды, салыстырады, топтарға бөледі.

6. ТӘЖІРИБЕ АЛМАСУ

Әр педагог төмендегі сөйлемдердің бірін аяқтайды:

- «Мен ұлттық ойындарды топта ... мақсатында қолданамын».
- «Балаларға ең қызықты ұлттық ойын ...».
- «Ұлттық ойын арқылы мен ... құндылығын қалыптастырамын».
- «Келесі оқу жылында ұлттық ойындарды ... бағытында қолданамын». Педагогтер өз тәжірибелерімен бөліседі.

7. СЕМИНАРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Семинар-практикум барысында педагогтер ұлттық ойындардың мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен дамытудағы мүмкіндіктерін талқылады.

Практикалық жұмыстар барысында педагогтер ұлттық ойындарды әртүрлі ұйымдастырылған іс-әрекетке кіріктіру жолдарын қарастырды. Ұлттық ойындардың балалардың қимыл-қозғалысын, тілін, ойлауын, зейінін, қарым-қатынасын және әлеуметтік дағдыларын дамытуға ықпал ететіні атап өтілді.

Педагогтер өз тәжірибелерінде қолданылатын ойындармен бөлісіп, ұлттық ойындарды жас ерекшелігіне қарай іріктеу және қауіпсіз ұйымдастыру жолдарын талқылады.

Қорытынды нәтиже Семинар соңында педагогтер:

- ұлттық ойындардың тәрбиелік мәнін түсінді;
- ұлттық ойындарды жас ерекшелігіне қарай тандаудың жолдарын анықтады;
- ойындарды ұйымдастырылған іс-әрекетке кіріктіру тәсілдерін меңгерді;
- тәжірибелік тапсырмалар арқылы өз ойындарын әзірледі;
- ұлттық құндылықтарды ойын арқылы қалыптастырудың тиімді әдістерімен алмасты.

8. ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕП

Семинар тақырыбы: «Ұлттық құндылықтарды ойын арқылы тәрбиелеу»

Өткізілген айы: қыркүйек 2025 жыл

Қатысқандар: барлық педагогтер

Жауапты: әдіскер

2025 жылғы қыркүйек айында педагогтердің кәсіби құзыреттілігін арттыру мақсатында «Ұлттық құндылықтарды ойын арқылы тәрбиелеу» тақырыбында семинар-практикум өткізілді.

Семинардың негізгі мақсаты – ұлттық ойындарды тәрбие-білім беру процесіне тиімді кіріктіру жолдарын талдау және педагогтердің тәжірибе алмасуына жағдай жасау.

Семинар барысында ұлттық құндылықтардың мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеудегі маңызы қарастырылып, ұлттық ойындардың тәрбиелік, дамытушылық және танымдық мүмкіндіктері талданды.

Педагогтер «Асық ату», «Бес тас», «Такия тастамақ», «Арқан тарту», «Көксерек» – «көксерек» сияқты ұлттық ойындарды балалардың жас ерекшелігіне сәйкес ұйымдастыру жолдарын талқылады.

Практикалық бөлімде педагогтер топтарға бөлініп, ұлттық ойындарды ұйымдастырылған іс-әрекетке кіріктіру бойынша тапсырмалар орындады. Әр топ ойынның мақсатын, ережесін, қажетті құралдарын және қалыптастыратын құндылықтарын анықтап, өз жұмыстарын қорғады.

Тәжірибе алмасу барысында педагогтер өз топтарында қолданылатын тиімді ұлттық ойындармен бөлісті.

Семинар нәтижесінде педагогтердің ұлттық ойындарды тәрбие процесінде қолдану туралы түсініктері кеңейіп, ұлттық құндылықтарды ойын арқылы қалыптастырудың практикалық тәсілдері жинақталды.

Семинар қорытындысы бойынша ұлттық ойындарды балалардың жас ерекшелігіне сәйкес жүйелі пайдалану, ұлттық ойындар картотекасын толықтыру және тиімді педагогикалық тәжірибені жинақтау ұсынылды.

Ұсыныстар

1. Ұлттық ойындарды тәрбие-білім беру процесінде жүйелі қолдану.
2. Әр жас тобының ерекшелігіне сәйкес ұлттық ойындар картотекасын толықтыру.
3. Ұлттық ойындарды тіл дамыту, танымдық, шығармашылық және дене белсенділігі бағыттарымен кіріктіру.
4. Ұлттық құндылықтарды ойын мазмұны арқылы күнделікті тәрбиелік жұмысқа енгізу.
5. Педагогтердің тиімді тәжірибелерін жинақтап, әдістемелік қорды толықтыру.
6. Ұлттық ойындарды ұйымдастыру барысында балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету.